

Hlavní název: Vlast
Datum vydání výtisku: 12.12.1871
Číslo výtisku: 19
Druh dokumentu: číslo periodika
ISSN: 1802-2359
Číslo stránky: (145) - 152

SYSTEM
•KRAMERIUS•

Podmínky využití

NK ČR poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny NK ČR a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny NK ČR není možné bez případného písemného svolení NK ČR.

Národní knihovna ČR
Klementinum 190
110 00 Praha 1

kramerius@nkp.cz

Technická a redakční příprava pro www.krnka.cz:

Skramoušský Jan

Dynda Vladimír

<p>Číslo 19.</p> <p>Vychází každé úterý ráno. Předplatíci se: V Praze: měsíčně 45 kr., čtvrtletně 1 zl. 35 kr. půlletně 2 zl. 70 kr. a u dozákou do domu jako poštou a něco měsíčně 50 kr., čtvrtletně 1 zl. 50 kr. půlletně 3 zl. Číslo o sobě prodává se za 10 kr. — Dukopisy se nevracejí.</p>	<p>V Praze, v úterý dne 12. prosince 1871.</p> <p>V L A S T I</p> <p>česko-moravský vojenský týdeník.</p> <p>„Slovem k národu — mečem na vraha!“</p> <p>Vydavatel a zodpovědný redaktor: Eduard Rüffer.</p>	<p>Ročník I.</p> <p>Redakce i administrace v Mariánské ulici č. 1417-II. v 3. poschodi.</p> <p>Inseráty za mírnou cenu přijímá a co nevhodněji upravuje administrace. Všecky vásilky hrdles kolkovány.</p>
--	--	--

Ozbrojení ruské armády.

Ve všech časopisech rozličných národů rozléhá se již po několik dní hlučný hlas o ruském ozbrojení a o válečné síle velcíše slovanské. Ať si to vykládá každý jak sám chce a soudí na jakou koliv budoucnost, my obmezíme se ve článku tomto jen pouhým sdělením důležitých udání o stavu ruské armády a hned napřed podložíme ct. čtenářům otázku, co je vlastně jádrem ozbrojení ruských vojsk? Důmysl muže ze srdce naší vlasti položil na oltář Slávie dar, který nedočká se nevděku!

„Ruskij Invalid,“ úřadní vojenský list ruské vlády, přináší přesnou zprávu o hotovém ozbrojení ruském se vřelým osvědčením o dile dokonalém, o dile celou slovanskou Rusí přisvojeném, již my tuto doslově tlumočíme:

„Dle všeobecného plánu o novém ozbrojení ruské armády zbraněmi rychlostřelnými bylo ustanovenо: ozbrojiti veškerou armádu malokalibernými (4·2 čárky) ručnicemi ze systému Berdanova; a prozatím, než by se vyrobilo potřebné množství této zbraně, opatřiti vojsko šestičárkovými rychlostřelnými ručnicemi, s předěláním na to veškeré zásoby prvních ručnic nabijených spředu.

„Předělávka prvních ručnic na rychlostřelné začata byla jehlicovou soustavou Karleovou, od kteréž v březnu roku 1869 učiněn přechod k soustavě Krnky, s kovovou patronou (nábojem). Ručnice této soustavy určeny jsou pro vojska rozložená v Rusi evropské, a soustavy Karleovy pro vojska vzdálených okruhův: Kavkazského, Oremburského, Turkestanského a obou Sibiřských.

„Takový plán, obsahující rozřešení důležité otázky ruského přezbrojení, která vzbuzuje živé účastenství obecenstva, a také ono vykonané úsili, které dovedlo k podobnému rozřešení, přinesl již dříve „Ruskij Invalid“ na uváženou svým čtenářům. Považujeme pak nyní, že každého bude zajímati, když prospěšně pozná nynější stav dvou rozličných činnosti dle vytaktu tého plánu t. j. ozbrojeni vojsk na čas šestičárkovými, a potom — malokalibernými rychlostřelnými ručnicemi.

„Přezbrojení armády šestičárkovými rychlostřelnými ručnicemi“ jak známo, bylo od 20. března roku 1869 úlohou dvou nejvyšším rozkazem sestavených dočasných komisi — hlavní pořádaci a výkonné.

„Tim časem bylo ručnic soustavy Karleovy hotovo 106.707 kusův, i nastávalo k vyplnění plánu: dokon-

čiti v té soustavě toliko ty ručnice, které nacházely se už v práci, ale dále předělávati dřívější a také hotoviti nové — dle soustavy Krnky; současně pak vyráběti pro krnkovky kovové patrony, jichž v první době podle počtu vojsk a parků a na praktické služby vojsku bylo potřeba 150 milionův.

„Ruskij Invalid“ hned vloni vyložil, jak ohromná a složitá byla tato operace, spojená při tom s nutností nejbrzšího vykonání.

„Kromě obtíží samého zřízení výroby ručnic dle nového vzorce a zvláště zároveň zhotovení ohromného množství kovových patron, kdy nebylo nejen dostatečných praktických návodův na nový spůsob jejich výroby, než nebylo před očima ani samého vzorce patron, který by uspokojoval nutné podmínky k potřebě u vojska, — na cestě rozvoje dila tohoto, od počátku jedva že ne do poslední doby, naskytaly se různorodé překážky; mnohé z těchto překážek, jestliže nezdržely úspěšný chod dila následkem užitých proti nim energických opatření, nic méně předce byly většími nebo menšími překázkami. Překážky jevily se skoro výhradně náhodou, nikterak nezávislou od činitelův, a jen nepatrny počet jejich můžeme počítati k nezdařeným výsledkům technických otázek. Nezdary a chyby jsou pochopitelný v každém novém dile, tím více v technickém, a zvláště tehdá, když takměr na každém kroku bez podpory ze zkušenosti hotové přijde vstoupiti na těžkou cestu vynálezů a za takové nevýhodné podminky vésti dilo v ohromných rozměrech a s největším prospěchem. Byloby dosti obtížno, uváděti veškeré nesnáze, s jakými načata a vedena byla operace: můžem říci, že jedna za druhou se střídaly. Ustranění jich v pravý čas dokázalo se většinou zdarile, ač ke všemu bylo třeba nezřídka zcela napnutého úsilí.

„Než, přese všechny překážky vedlo se dilo přezbrojení, dostavši sestavením dočasných komisi svůj energický směr, nadobyčejnou pili činitelův tak úspěšně, že po uplynutí skoro dvou let od času sestavení komise, předepsaná Jeho Veličenstvím císařem úloha byla vykonána, t. j. „zhotovena byla zbraň rychlostřelná pro určitý počet veškerého vojska dle stavu doby válečné s přiměřeným množstvím kovových patron.“

„Takový výsledek dovolil rozpustiti dočasnou komisi výkonnou, s odevzdáním dalšího vedení dila ozbrojení armády podřízeným častem hlavní dělostřelné správy. Činnost pak komise pořádající prodloužena na nějaký čas k dokončení úpravy stálého patronového

závodu a k dovršení veškeré činnosti podle sum, odevzdaných v její neprostřední vědomost.⁴⁾

„Obratme se nyní k některým podrobnostem dila.

Zhotovení šestičárkových rychlostřelných ručnic nových i předělaných, jak dle prvních tak i dle doplňovacích zakázek, učiněných od dočasných komisi, bylo ukončeno v první polovici letošního roku u všech dle kontraktů pracujících nájemců aerálných zbrojních závodů i u soukromých osob, vyjma pp. Meinhardta, Ronenfelda a Šmelcera (ve spolku), kteří si zřídili továrnu na předělávku ručnic v Libavě. Jestliže některí z ostatních nájemců v odvádění ručnic z nepředvidaných náhod také nedodrželi soukromé lhůty, tož své nepatrné nedodělky doplňovali částečně; libavští však nájemci i dosud nevyplnili ještě nejmenší část přijaté na se zakázky. (!) *)

Vůbec všichni nájemci odváděli ručnice práce dokonalé, a v takovém počtu, že netolik ani jednou nějak nezastavil se chod nového ozbrojení ruských vojsk podle ustanoveného plánu, alebrž ještě proti tomu, zbývala jich stále více nebo méně značná zásobá.

Taktéž zdárně působila i erární zbrojná továrna, vystavená v nemalých rozměrech ve Varšavě. Počavši předělávku ručnic na soustavu Krnky v říjnu r. 1869, brzo dostihla výrobu dila úplně samostatně bez zhотовování zvláštních částeck jinde, a pracujíc bez určitého rozkazu ale poměrně dle toho, kolik mohlo vydati se ručnic ze skladů, předělala zcela uspokojivě 34,941 kusů. Vedle toho přinesla továrna ještě ten užitek vojsku varšavského okruhu, že seznámila s novou zbraní mnoho důstojníků, a také vyučila 40 mužů, kteří tak si osvojili práce ručničné, že navrátivše se na svá místa, tvoří nejlepší podporu plukovních zbrojních dílen.

***) Patrně dostatečně dokázali, že jsou Němci lapající Rusy do tenat.**
Pozn. Red.

Nezávisle od ustanovené výroby dle oněch určitých zakázek a výroby ve varšavské továrně — 877.188 pěchotních ručnic, ze kterých je 213.927 soustavy Karlovy (do toho počtu i hotových na počátku činnosti dočasné komisi 106.707 kusů) a 663.261 soustavy Krnkovy, bylo dáno třem ruským zbrojným závodům hotovení nových i předělávaných ručnic soustavy Krnkovy: 87.000 pěchotních a 40.000 dragon-ských kusů, které musí být hotovy koncem tohoto roku. *)

Takovým způsobem budeme miti (totiž ne my, ale Rusové) k 1. lednu 1872 1.004.188 kusů šestičárkových rychlostřelných ručnic, a měsícem listopadem do toho počtu bylo hotovo: pěchotních dle soustavy Karlovy 213.927 a dle soustavy Krnkovy 704.489, a dragon-ských ze soustavy Krnkovy 31.791, všeho 950.207 kusů. Vezmeme-li k tomu do počtu těch 30.000 malokaliberných ručnic, kterými ozbrojeny jsou prapory myslivecův, tož bylo všech kusů rychlostřelné zbraně v tom měsíci 980,207 a k prvnímu lednu bude 1.034.188 kusů.

Ručnicemi soustavy Krnkovy záhy z jara letošního ozbrojeno všech, v evropské Rusi rozložených, 41 divisi pěchoty a tři zákopnické brigády, k tomu s úplnou zásobou této zbraně podle válečného stavu.

Taková zásoba ručnic nachází se dílem u vojska, dílem přijata od něho jest, a chová se v nejbližších zbrojnících zvláště, v úplné hotovosti jen vydat v případě potřeby dle příslušnosti.

Kromě toho dány jsou krnkovské ručnice všem sedmdesáti sedmi záložním praporům a všem učebs-

*) V počet této zásoby z prve ruske výroby 62.000 kapslových rychlostřelných ručnic dle soustavy Terri-Normana, určeno předělat na soustavu Krnkova: 22.000 pěchotních a 40.000 dragon-ských kusů. — Z bezpečného pramene ale již zde udat můžeme, že koncem roku 1871 Rusko bude miti jedině Krnkovských ručnic celý milion. Red.

nému vojsku a všem ústavům, a vydávají se také pevnostním plukům a praporům.

„Ručnice soustavy Karleovy mají vě vojenském okruhu Kavkazském dle plného válečného stavu všech pěších vojsk (kromě gubernských praporův a místních velitelstev, ostávajících při první zbrani, a mysliveckých praporův, opatřených malokalibernými ručnicemi) se zásobou zvláště pro případ výměny ručnic, mohoucích se státi vojsku nepotřebnými 15% úplného počtu. Touž zásobou ručnic soustavy Karleovy opatřují se také i ostatní vzdálené okruhy jíž nyní hotovými zásylkami.

„Pro ozbrojení vojska, úplně, dle plánu, jest po třeba, a jak řečeno již buď vydáno aneb k vydání určeno ručnic soustavy Krnkovy 536.000 a soustavy Karleovy 164.000, všeho 700.000; následovně zbude z hotové již zásoby pro případ rozšíření zálohy na dobu válečnou ručnic soustavy Krnkovy: 168.500 a soustavy Karleovy 49.000, všeho přes 218.400 kusův. Na budoucí rok s dodatkem 45.772 ručnic soustavy Krnkovy bude ta zásoba čitati na 264.200 kusův.

„Kromě toho naznačeného přezbrojení pěších oddílení vojsk, počítaje i zákopnické brigády — jsou všechny dragonské pluky zásobeny šestičárkovými rychlostřelnými ručnicemi soustavy Krnkovy, dle vzoru dragonského.

„Zde bude příhodno povědít, že ručnice soustavy Krnkovy, kromě výborné jejich výroby, i svým skladem čili konstrukcí, zlepšenou některými změnami vynálezcem předloženého vzoru, uspokojuji požadavky pěkné vojenské zbraně tak, že naše (totiž ne naše, ale ruske) vojsko se známvši se s novými ručnicemi, dostalo k nim velikou důvěru: takové chvalitebné hlasu jdou o Krnkovských ručnicích od mnohých soudních osob u věci té kompetentních, z kterých mnozí, stojíce ve službě v blízkém styku s vojskem, slyšeli sumi vlastní slova jeho.“

(Dokončení budoucně.)

Číslo 20.

V Praze, v úterý dne 19. prosince 1871.

Ročník I.

**Vychází každé úterý
ráno.**

Před plácí se:
V Praze: měsíčné 45 kr.,
čtvrtletné 1 zl. 35 kr., půl-
letné 2 zl. 70 kr. a s do-
náškou do domu jako poštou
a sice měsíčné 50 kr., čtvrt-
letné 1 zl. 50 kr., půlletné
3 zl. Císař o sobě prodává
se za 15 kr. — Rukopisy
se nevracejí.

VLASÍ

česko-moravský vojenský týdeník.

„Slovem k národu — mečem na vraha!“

Vydavatel a zodpovědný redaktor: Eduard Rüffer.

Redakce i administrace
v Mariánské ulici č. 1417-II.
v 3. poschodi.

Inzeráty
za mírnou cenu
prijima a co nevhodnější
upravuje administrace.
Všecky oznámyky budou
kolkovanány.

Ozbrojení ruské armády.

(Dokončení.)

„Přejdeme k nejtěžší části operace přezbrojení vojsk — k zásobení vojsk kovovými patronami.

Po dlouhých neustálých zkouškách přijaty jsou kovové patrony pro ruční soustavy Krnkovy konečně dva vzory: jeden — s úplně taženou slupkou soustavy Berdana, a druhý skladný (s měkkou slupkou), soustavy Han-Krnká. Kulka obou nábojův jest stejná se železnou mističkou dle návrhu mistra Trumlera.

Jak ve skladu, tak i ve spůsobu výroby těchto nábojův na věci zkušenosti objasněně zaváděny byly nutné proměny. Takovým spůsobem zdokonaleny obě patrony postupně a v konečné podobě po mnohonásobných zkouškách ukázaly se úplně uspokojující všechny požadavky pohodlné a důkladné střelby.

Při sestavování patronového závodu v Petrohradě z několika samostatných, ale dočasných dílen zvláště k účelu nejrychlejšího zhotovení 150,000,000 patron obou zpomenutých vzorův mělo se ostatně na zřeteli, aby továrny tyto po vykonání úlohy své schopry byly, podle potřeby: buď se obrátit ve stálé závody k téže výrobě ale v rozměru přiměřeném každoročně

spotřebě patron, bud přejiti k výrobě patron pro malokaliberné zbraně, kterou potom ozbrojena bude veškerá armáda. Zároveň s tím, jak už malokaliberné ručnice v roce 1869 rozdány byly mysliveckým praporům, tu na zhotovení k nim patron, sloužicím také i rychlostřelačním puškám, bylo nevyhnutelné zřídit z první menší dílnu tak, aby později se rozšíření mohla dle počtu výroby malokaliberné zbraně.

Petrohradský patronový závod, kterému dostalo se konečného zřízení na vyložených základech, složily následující:

1. Tři oddělení na slupky nábojové, a sice:

a) Oddělení Vasilevské, jehož technické prostředky dovolujou vyráběti každodenně 450.000 celestáhlých slupek šestičárkového kalibru.

b) Litejný (slévací), sestávajici do poslední doby ze dvou části, které vyráběly denně: 160.000 celestažených šestičárkových slupek i 10.000 malokaliberných slupek. Nyni, aby do času zásobení armády malokalibernou zbraní možno bylo zponenáhla zhotoviti první množství patron, připravuje se na takovou práci také oddělení, které vyrábělo doposud šestičárkové slupky tak, že celý tak zvaný litejný oddíl schopen bude vyráběti 240.000 malokaliberných slupek za den.

c) Oddělení Hán-Krnka zřízené k výrobě za den 160.000 skladných šestičárkových slupek.

2. Ochтен ské kapslové oddělení, pojmenované z Ochternského kapslového závodu a uvedené v soustavu patronového závodu se zřízením výhradně na vyrábění kapslí ke kovovým patronám. V oddíle tomto soustředěna je jak výroba kloboučků tak i nabíjeni jich na úplně nových základech, přiměřených zvláštním požadavkům patronových kapslí v poměru

s těmi, které továrna dříve hotovila. Oddělení to je zásobeno strojnickými prostředky na každodenní výrobu 900.000 kapslí a nebezpečí ruční práce při nabíjení jich chytlavým obsahem úplně odstraněno.

3. Dilna železných čašeček (mističek) kladených pod kule. Tato dilna, byvší založena letem minulého roku, rychle se rozvinula a vyrábí denně k 800.000 čašeček.

4. Nabijecí oddělení, v kterém soustředěna je výroba kuli a nabíjení kovových patron. Oddělení to dostalo rozmery, primárně výrobě všech oddělení slupkových a může vypravit k 800.000 patron za den.

Nabíjení malokaliberných patron konalo se spůsobem strojnickým v mře shodující se s množstvím dodávaných slupek; s ústrojím nynějšího Litejněho závodu, výhradně na výrobu malokaliberných slupek rozvíjí se i prostředky nabijecího oddělení.

Nabíjení šestičárkových patron koná se ještě ručním spůsobem; ale tato nebezpečná práce v krátkém čase bude zaměněna spůsobem strojnickým, jehož se stavení už je hotovo.

Mechanická nabijecí dilna zřizuje se v budově, obzvláště k tomu vystavené ve slohu ohnivzdorném, úplně proti požáru zebezpečeném, při čemž užito všech možných prostředkův jak k odvrácení výbuchu, tak i k tomu, aby, i když se výbuch stane v jednom oddělení, nemohl se sdělit s druhým oddělením, aniž spůsobit úrazu dělníkům.

Malokaliberné kule se tlačí ale šestičárkové, doposud, z nutné potřeby, hotovily se litím olova do forem, vzdor zdlouhavosti, poměrně drahotě a složitosti takové práce. Teprv nedávno předložen byl tlakový lis, který ukázal se po nálezitěm zkoušení neupojujícím účel, jak svou pevnostou, tak i co týče

se výroby, a to dalo možnost zavést strojnické tlačení kuli. Dílna na výrobu kuli takým spůsobem strojí se ve zvláštní budově, stavené takéž ve slohu ohni-vzdorném, a bude ukončena ještě v tomto roce.

Sestrojením takového mechanického nabíjení patron a tlačení kuli bude možno považovat za úplně hotové ono nabijecí oddělení patronového závodu na výrobu spůsobem mašinovým 300.000 patron za den, čili 80,000.000 za rok. Rozměr tento úplně zabezpečí obyčejnou spotřebu kovových patron; ale na případ mimořádné potřeby jich, i při nejnějším nabijecímu oddělení budou zachovány, již nynější dočasné nabijecí dílny tak, že zároveň ručním i strojným spůsobem, bude možno nabít více než milion patron denně.

Při rozvoji oddělení patronového závodu, u výše ukázaných rozměrech výroby, byla obrácena veškerá pozornost na to, aby práce vycházela v jakosti uspokojivé. Nejdůkladnějším a nejrozmanitějším vyšetřováním a zkouškami vysvětleny všechny poměry výroby díla; ustanoven jest náležitý dozor na stav stáneků a nástrojův v čas dila, a takéž dozor a přehlídká dila než vyjde z oddělení; vypracovány jsou podrobné a důkladné předpisy každé služebné osoby v oddělení; konečně opatřena zásoba oddělení látkou dobré jakosti. Zřízená zvláštní dozorná komise při závodě patronovém, každodenně přehližejici a vyšetřujici veškeré poměry výroby každého oddělení, dává možnost bez ustání bdati nad výrobou z oddělení vycházejici a slouží zárukou v tom, že práce ustálená na známých základech nebude se od nich odchylkovat.

Výsledkem rozvoje činnosti v patronovém závodě, při takých poměrech, bylo umenšeno braku v díle na velmi nepatrny počet; a s tím výroba patron stupnitě se zvětšovala: první rok počátkem zřízení patronového

závodu, to jest do 20. března 1870 dosáhujíc jedva $1\frac{1}{3}$ milionu za měsíc, potom během pololetí tvorila skoro $6\frac{1}{2}$ milionu a potom $11\frac{1}{2}$ milionu za měsíc. Při tom dlužno poznamenat, že výroba nábojův v poslední době dosáhla tak ohromných rozměrův, vzdor dočasnému zastavení v minulé zimě, dodávky mosaze od nájemcův, a také vzdor nějakému umenšení z přičin od závodu nezávislých, rozměru práce v posledních měsících a vzdor zastavení práce v Litejném oddíle na slupky v dobu jeho upravování na výrobu výlučně malokaliberných slupek.

Takým spôsobem zhotovenou do listopadu tohoto roku šestičárkových kovových nábojův: s celotáhlou slupkou na 179,500,000 a skladných 30,000,000 a malokaliberných 4,300,000, všechno pak 213,800,000.

Vůbec přiveden jest Petrohradský závod patronový jak svým zvláštním skladem, technickými prostředky a pevným pořádkem práce, jakož i zabezpečením nevyhnutelných zásob a potřeb do takového stavu, který jeví se úplným rukojemstvím za svou zdárnou činnost k vydávání dostatečného počtu nábojek netoliko v obyčejných poměrech, než i v případě výmínečném.

Co se týče zabezpečování patronového závodu potřebnou látkou, nelze mlčeti o mosaze. Výroba této hlavní látky na hotovení kovových patron zaslubuje obecné pozornosti proto, že mosaze potřebné jakosti na slupky vůbec nevyrábělo se na Rusi, ač na kapsle i dříve se ho užívalo, však ne také dobroty, jaká se požaduje k výrobě zapalek ke kovovým patronám. Bylo tedy nutno smluviti se s ruskými továrníky, aby zavedli u sebe výrobu mosazového plechu na slupky a kapsle, a při tom dátí tomu dílu takový rozvoj, aby

patronový závod i při svém rozsáhlém rozsahu výroby byl prosti veškeré závislosti od zahraničních zakázek.

Dílo to ukázalo se nesnadným. Ze šesti ruských továrních podnikatelův některí i při značných technických prostředcích brzo dostihli výrobu požadavky uspokojivého mosaze, a přivedli tuto práci ve stav nezávislý od okolnosti, jak na př. v minulé zimě silné mrazy dělaly překážku ve zdařile výrobě mosaze. Avšak továrnici přemohše obtíže odvádeji tuto látku tolik důkladně, že patronový závod vyrobiv velikou zásobu plechu mosazného, může bez ustání pokračovat v díle i v tom případě, kdyby časem přihodila se nedbalost se strany dodavatelův. Vůbec přišla výroba mosazného plechu v Rusku v takový stav, že nyní některým továrníkům přejicím si rozšíriti výrobu ještě více, aneb obnoviti smlouvy své, musí se již odkázati, ač prvotní cena 15 rub. 50 kop. stupnit se zmenšila až na 13 rub. 75 kop. za pud; lze se ostatně nadít, že i tato cena, ve které už nyní dostává mosazný plech, časem se ještě sníží.

Všechno, co jsme povíděli, vztahuje se na mosazný plech šestičárkových patron. V jeho výrábění — mezi jiným, dosáhli růsti továrnici velmi dalezitěho výsledku: on vychází v tak výborné jakosti, že zcela nepatrna částka na brak přijde a tím prevyšuje i nejlepší mosazný plech zahraničný.

Co týče se mosaze na malokaliberné služky, z větších obtizi výroby, nemíme (t. Rusové) ho ještě od domácích továrníkův: než ustavičné úsilí a výsledky, kterých už dosáhli, podávají plnou naději, že i tato látku v brzkém čase bude se výráběti v Rusku úplně uspokojivě: prozatím však objednává se z Ameriky.

Obeznamivše čtenáře se zřízením závodu patronového, dodáme, že veškerá vojska, ozbrojená puškami

soustavy Krukovy dostala po 100 kovových nábojův na každou pušku úplného válečného stavu, současně s tím dle počtu pušek naznačené sily vojsk, počítaje po 120 patronách na každou, odevzdány jsou patrony také dělostřeleckým parkům.

Kromě zásobení vojsk a parků plným počtem kovových patron (107,000,000), užívalo se jich na praktické cvičení vojsk, na výstrelbu pušek ve zkuských komisích, které je na různé zkoušky bralo.

Takovým spůsobem vydal patronový závod více než 180,000,000 hotových kovových patron.

Při tom dluzno poznamenat, že když kovové slupky vytrvají — průměrně vzato na 10 výstrelů, *) dány byly vojsku zvláště na praktické cvičení jenom na prvni dobu hotové patrony v plném počtu; potom pak, na zpomenuté potřeby bude vojsko dostávati prach, olovo a kapsle na nové nabíjení slupek zbylých a zachovalých po střelbě a bude dostávati jen ten počet hotových patron, který nebude se moci dosaditi novým nabíjením slupek. Na nové nabíjení kovových slupek opatřeno jest vojsko příslušným náčiním a nástrojem.

Co se týče nového ozbrojení armády malokalibernými puškami, podáme jen to, že po objednání v Americe 30,000 takových pušek původního vzoru ze soustavy Berdana, kterými ozbrojeny jsou prapory myslivecké a po zakázce v Anglii téhož počtu ručnic nového Berdanem předloženého vzorce, přijato jest konečně jako ozbrojení ruské armády, — vše ostatní potřebné množství na ozbrojení pěchoty, zákopníků a

*) Tak totiž vláda určila trvalost patronových slupek, ale mimo to vydrží jednotlivá slupka spolehlivě až pětadvacetkrát: tolikrát se jí může upotřebit a nové uabit; v armádě se jich ale 10 upotřebit musí a ostatní přijde vojsku k lepšimu.

dragonů malokaliberných ručnic určeno vyráběti v třech ruských zbrojních závodech, které zřízeny jsou k práci této. V Tulském a Sestrořeckém zbrojném závodě počaly se už dělat takové pušky, ale posaváde jen ručným spůsobem.

V Sestrořecku kromě toho dělá se 14.000 malokaliberných karabin jízdeckých, posledního pak vzorce ze soustavy Berdanovy pro hulány a husary.

Kovové patrony k malokaliberné zbrani byly objednány v Americe jen na první dobu k oboznámení s nimi mysliveckých praporův; potom už, jak výše zmíněno, vyráběji se v Petrohradském patronovém závodě.^{a *)}

*) V přistém čísle dodáme některé zajímavé poznámky k tomuto úřednímu výčtu ozbrojení ruského. Pozn. red.